

Semanario Bilingüe.—Se publica todos los sábados

PRECIOS DE SUSCRIPCIÓN

En las Baleares... 1'00 pesetas trimestre.
En las provincias... 1'50 *
Extranjero... 2'00 *

REDACCIÓN Y ADMINISTRACIÓN

CALLE AMADOR N.º 22.

Anuncios y comunicados a precios convencionales

PUNTOS DE SUSCRIPCION

En la Administración de este periódico.

Pero, Sr. Jiménez Moya...!

¿Qu' es axó aquex enfado que duys? ¿I tot d' ets articles que 's meus amics *Lau Bada 'ts uys i Butzec* i jo vos hem dedicats dalt *La Aurora* de dia 12 i 19 de mars? Idó estigau segur que noltros no hu férem per donarvos cap disgust, sino per posar ses coses a n-es seu lloc i per respondre a ses vostres envesides. Pero veys, un homo com sou vos, no está bé que, en enfadarse, perda ets estreps i se posi a dir coses que no escauen, i vos dins es vostro article *Ante un cinico*. — *En legítima defensa* n' heu dites una partida que no poren anar ni ab rodres. Si les haguesseu escrites i publicades de calent en calent, un dia pe' s' altre, com e-hu fan es diaris, te'drieu una nica d' escusa; pero provar de contestar dia 26 de mars a lo que vos diguérem dia 12, i ferho d' una manera tan poc francesa i descomoda, creysme que no diu gayre a favor vostro; i me sap greu, porque a mi m' agraden es contraris d' altura, que no rosseguen may p' en terra. Se veu pue vos es caygut molt avall que vos tracti de vos, i en revenje me tractau a mi de tu. Yo no hu he pres per cap injuria, porque, com ara vos estau tan entusiasmata ab sos liberals inglesos, que segóns déyeu han conseguit en ses derreres eleccions un triomf tan espallassant, i com en inglés, segons sebreu, no més diuen tu a Deu o a sers superiors en estil elevat, per axó, me consider molt horrat ab se tractament de tu que 'm donau, com el donen ets inglesos a Deu. I lo qu' es a vos, demòcrata per essència i potència, no us está bé enfadarvos tant si vos tracten de vos, allá ont en francés, a France, s' agre més fort de sa llibertat i de sa democràcia, a n-es dir de voltors radicals, no hi ha altre tractament que vous, axó es, vos, i fuis en anglès, com sabreu també, en no esser a Deu, o tot hom, per empiulat que sia, li diuen you, axó es, vos. De manera que vos, demòcrata i entusiasta de France i Inglaterra, no vos poreu donar per ofés si vos diuen vos. ¿Que voleu seguir dientme tu? Endavant. Ja us he dit que no 'n don per ofés, sino per honrat.

Lo que llament de tot cor es qu' un liberal com vos, que teniu qu' esser partidari de sa discusió noble i digna,

d' aquella *discusió* de la qual brolla salum, perque jo som sortit a discutir ab vos, eu lloc de respondre a ses coses que vos deya ab raons i proves, axí com cal que responguen ses persones formals, heu romput ab insults i paraules grolleres, tratantme tres vegades de *covart*, altres tres de *calumniador*, altres tres d' *hipòcrita*, dues de *cinic*, axó es, de *poca vergonya*, i llevó d' *insolent*, de *perversos instints*, *bavaverinosa*, que dic *embusteries*, tres vegades m' atribuiau *mala fe*, cinc vegades me deys que *ment*, i fins arribau á dir que «*s' influencia*» des «*cacics*» m' ha servit «per escalar puestos» que «no meresc», «per conseguir dignidats qu' estan molt més amunt» que no sa meua «dignitat». Si jo, en lloc de dirvos dos i dos quant fan i los set que pertanyen, vos hagués alabat i vos hagués feta la barbeta com qualcún altre que tots sabem, jo seria un gran homo: pero porque he tengut s' atreviment de no pensar com vos, porque no vos he volgut fer d' escolà d' amén, porque me sum permés agontarvos ses tesses i sostener lo contrari de lo que vos sostenui, ara resulta que som un *covart*, un *calumniador*, un *poca vergonya*, un *hipòcrita*, un *embusterer*, un *pervers*, un *bavaverinosa*, qu' he *escalat puestos que no meresc*, que sa meua *dignitat* està molt més avill de lo que pertoca. ¡Aja, Sr. Jimenez Moya, no hu torneu fer a n-axó, si no voleu que 's qui vos senten escobletjar, no 's creguen si es una plassera o una donetxa de portalet bax que 's gatinya ab qualche veynada.

Lo qu' esper de sa vostra... *dignitat* es que 'm direu quins son es *cacics* que m' han aydat a *escalar* may cap *puesto* ni cap *dignitat*. ¡Vejam si hu sou capaç de anomenarme cap de *cacic* que m' haja aydat may per may a cap cosa d' aquestes! Vaja, parlau clar i llampant, sense mastegafesols, vos que sou tan valent! Digau quin *cacic* m' ha dat may cap *puesto* ni cap *dignitat*... Esper... d' assegut que n' anomenareu qualcún per fervos desdir. Si no n' anomanau cap, merexereu un nom ben lletx, que no vos difé perque no 'n som afectat, just per questió de bona criansa.

Fora d' aquexa barrumbada d'

sults i párrafoas gruxades, impròpies de sa cultura de que vos avanau, qu' que heu contestat a n-es tres articles firmats per *Revenjoli*, *Lau-bada 'ts-uys i Butzec*? Molt poca cosa, casi no res. Se veu que vos esbraváreu enflocantme aquelles paraules i qu' acabareu es menuts.

Havieu de respondre a lo que vos vatx oposar sobre es pretengut triunf electoral des liberals inglesos, i ni mitja parauleta heu tengut a bé dedicarhi. Bé, homo! Axí heu estalviat es suc de servell per un' altra ocasió.

Sobre elló altre de si *Gaceta de Mallorca* havia o no desfigurat lo que digueren a n-es mitin de dia 13 de Febrer referent a lo que son o dexen d' esser es republicans, — tampoc d' axó no vos sou dignat posar ni mitja refxeta. Heu fet bé perque allá ont jo vatx posar, costat per costat, lo que 's vostro periòdic havia dit des vostros discursos i lo que *Gaceta de Mallorca* vos havia atribuyt, resulta qu' era lo metex, i que la *Gaceta* no vos havia posat cap berret que no fos vostro. Per lo metex, si no tenieu contestació, bé heu fet de no contestar.

Vos acusáreu *Gaceta de Mallorca* de mentidera perque havia dit qu' ets *anarquistes* havien pres part en es mitin de dia 13 de febrer, essent axí, digueriu vos, que ets anarquistes cap *participació* e-hi «vien tenguda». A n-axó vatx oposar jo que molts d' es qu' anaren a tal mitin, en que no 's digueren *anarquistes*, e-hu eren i grossos, perque a Mallorca «molts de republicans» «i casi tots es socialistes» «son més anarquistes que no socialistes ni republicans» perque «son una gent, casi tots, que no duen altra idea que fer fer flamada a tot». — I vos me sortiu qu' axó es *insultar i difamar covardament* es republicans i socialistes de Mallorca. ¡Ca, homo, un poc ne llevarem! Jo tenc aquest concepte de *casi tots es socialistes* i de *molts de republicans* de Mallorca pe ses obres que les he vistes fer des que som nat. Qu' eren ses predicacions i propagandes republicanes des temps de la *Gloriosa*, d' ont sortiren i brollaren casi tots es republicans i socialistes mallorquins? Qu' no hu sab que ses prédiques des republicans eren es repartiment des bens, fora contribucions, fora religió, fora matrimoni, fora quintes, fora categories socials, fora esgle-

sies, fora Deu, fora autoritat, llenya a n-es rics, llenya a n-es capellans? Qui no hu sap que sa característica des republicans i socialistes mallorquins son aquexa serie de negacions? Son uns negatius, uns esbucadòrs! Volen tomar i fer mal-bé lo actual, sense sobre es net com l-hu han de sustituir! Per axó vatx dir que *molts de republicans i casi tots es socialistes* eren més *anarquistes* que no *socialistes ni republicans*. I no vatx dir que hu fossen tots, perque en tot sempre hi ha excepcions i perque es tic convençut de que hi ha *republicans* i sens dupte e-hi haurá també alguns *socialistes* que no son en realitat *anarquistes*. Perque hu crec axí, i no per por de que vengueren voltros a demanarme esplicacions i porerne sorti dient: — No hu deya p' vostros; no per axó sino per alló altre, vatx dir lo que vatx dir, i me mantenc a lo metex, Sr. Jimenez Moya.

I escoltau, homo sant de Deu, qui en quin mitin catòlic ha *predicat* negú, com deys vos, «s' incendi» «contra ses escoles layques»? Inculpacions de aquesta classe no les fan ses personnes formals sensa anomenar pessa? Aont ni quant cap catòlic ha *predicat* «incendi contra tals escoles»? Demanam que les tanquin, que no les dexin obrir, axó de demanar cremadisses i incendis e-hu dexam p' es radicals jacobins, p' es criminals de sa setmana tràgica de Barcelona, Sabadell, Granollers, Calonge, etc., p' es qui, com En Lerroux se glorien de tenir per dexebles, d' esser mestres de tals criminals incendiaries i assesins.

Lo que té gràcia que vos atrevigueu a sostenir que «en judici oral i públic» «quedá plenament demostrada s' inocència» des «lerrouxistes» «en s' atentat de Hostafranchs» contra en Salmeron i En Cambó. — Con «quedá demostrada» «s' innocència des lerrouxistes»? Perque es processats «foren absolts i els amollaren»? Es ver qu' absogueuen i amollaren es processats, pero ¿qui no recorda perfectament qu' ets Jurats se dexaren dir que havien volgut donar un veredicte tal que pacífics, qu' apacivàs ets esperits, que lo qu' era estat, fos estat, i que no se 'n resàs pus a fi de restablir sa pau pública a Barcelona, considerant qu' s' atentat d' Hostafranchs era estat fruyt de ses ja-

sions politiques, i que per restaurar la normalitat, millor que el vigor de la lley, era un ample esperit de benignitat i magnanimitat? Qualsevol que s'etgesca es procés d' Hostafrancs, qualsevol que pas la vista pe ses declaracions i proves que s'hi feren, si sa passió no li tapa la vista, tendrà que confessar lo que tot Barcelona creya, lo qu'era evident de tota evidència, que 's crim d' Hostafrancs contra 'n Cambó i En Salmerón era obra esclusiva del lerrouxisme. Poria tal o qual processat esser més o manco culpable; pero tota sa responsabilitat queya de plé esclusivament dalt es partit lerrouxista.—¡Ho célebre va esser qu' aquest partit, i vos, Sr. Jiménez Moya, qualche vegada vos n' heu fet eco, va arribar a s'estrem de suposar que 's crim de Hostafrancs contra 'n Salmerón i En Cambó era una cosa qu' es solidaris, es a dir, es metexos partidaris d' En Cambó i d' En Salmerón, havien tramada per tirarho demunt es lerrouxistes i conseguir un triomf electoral! Es lerrouxistes son axí, una barbaritat de vius.

¿Que 's tribunal va absoldre es lerrouxistes processats p' es crim d' Hostafrancs? ¿Per axó quedà plenament provada s' innocència d' aquells? Si aquella raó val, també haureu de confessar que eren veraderament culpables tots es processats p' es crims de sa setmana tràgica, qu' es tribunals condemnaren a diferents penes, contra les quals tant i tant heu cridat voltros radicals. Vejam, ja veure si teniu pit per dir que ben condonats estan tots aquells processats que hu foren p' es tribunals ab motiu de sa setmana tràgica! Desd' ara vos dic que no som capaç de dir una tal cosa. De manera que, perque a vos vos convé, preteniu qu' es processats p' es crim d' Hostafrancs son innocents perque es tribunal los va absoldre; i perque no vos convé, no voleu regonéixer que sien culpables es condemnats p' es tribunals ab motiu des crims de sa setmana tràgica? De manera que vos voleu sempre sa vostra bona. ¡Bé, homo! ¡Així m' agraden es radicals! ¡Així vos demostrau tals quins sou!

Lo que m' ha fet esclatar de riure es veure que heu pres tan tort que vos demanás si éreu lerrouxista, suposant que jo me volia aficar dins sa vostra conciència. ¡Ca, homo! ¡Que m' havia de voler aficar dins tal endret! Me n' gordaré com de caure. Pero jsi jo vos demanava si éreu lerrouxista, era per no havervos de carregar ses atrocidades i horribilidades des programa lerrouxista, a n'-es cas de que vos no hu fósseu! Ben clar vos ho deya. Tornau lletgit es meu article, i vos ne convencereu.—¿Que a mi no mi importa si sou o dexau d' esser lerrouxista? Si vos no vos fósseu alsat a propagandista d' idees que jo consider dolentes, ab capa d' orde, de justicia, de cultura,—es ben ver que no m' importaria gaire lo que fósseu o deixasseu d' esser; pero esseat lo que sou dins Manacor, i en vista des sistema de combatre i de s' estratègia qu' heu adoptada, jo, ciutadá espanyol tant com vos, tenc es dret de discutirvos, no com-e persona privada, sino com-e propagandista, com homo pùblic; tenc dret de dirvos: Si sou lerrouxista, presentau-vos com-e tal, i respondeu com-e tal des programa, de sa bandera des vostro partit; i no vos presenteu ab un altre programa, ab un' altra bandera.

També m' heu fetes moltes de riyses ab so dirme que som déxeble des catalanistes. Es ver que 's catalanistes, no jacobins ni menja-capellans, son meus amics a Catalunya, pero mal poren esser es meus mestres, si quant ells sortieren a la palestra, si quant ells romperen es foc, jo ja feya molts, molts d' anys que batallava dalt periòdics i dins llibres contra 's radicals com vos, i Deu sab sa fel que ja havia feta fer a qualcún, Deu no m' ho tenga en retret ni en vanaglòria.

Tot axó que contem des catalanistes amics meus, suposantlos inimics d' Espanya, i que dins Barcelona no hi havia qui defensas Espanya més qu' En Lerroux i los seus, son rondayes, bones per embadalir es beneysts, babaluets i bobiants, closques i caps-closos que vos escolten i vos seguexen. ¡Pobre d' Espanya si no hagués tenguis a Barcelona altres defensors qu' En Lerroux i sa seu patuleya! S' amor des lerrouxistes i demés radicals de Barcelona a l' Espanya se va veure ben clar quin era quant feren esclatar s' infàmia i s' oprobri de sa setmana tràgica. Quant Espanya se trobava compromesa ab una guerra ab ses tribus salvajes, una guerra que s' imposava a l' Espanya per virtut de s' Acta internacional d' Algeciras, una guerra que, si no l' hagués sostenida l' Espanya, l' hauria feta la France prenintmos tota la influència dins Afrika, d' honr hauriem haguts de sortir vergonyosament, anulantmos com-e naçió civilizada,—idó trobantse Espanya compromesa en tal guerra, es lerrouxistes i demés radicals de Barcelona demostraren estimar tant l' Espanya, que s' alsaren per privar de poder enviar gent a sostenir aquella guerra aon! estava compromés s' honor d' Espanya; i, aprofitant sa avinentesa de trobarse Barcelona sense tropes, qu' eren anades a defensar s' honor d' Espanya, cometren aquella sèrie de crims horribles i vergonyosos, aquella sèrie d' infàmies s'ense nom, calant foc a convents i esglésies, matant, assassinant, rossegant cadávers per carrers i plasses.—Axó es s' amor qu' es lerrouxistes tenen a l' Espanya; Axo son es defensors d' Espanya que sortiren a Barcelona a parar clot a n'-es catalanistes, no jacobins ni menja-capellans.

I deys, Sr. Jiménez-Moya, que vos posareu contra 's catalanistes a n'-es costat d' En Lerroux, i no arribau a dir en clar que vos ne siguen decantat ni alluyat. Per lo metex, d' avuy endavant vos tendrem per lerrouxista; per lo metex vos cauen demunt de ple aquelles paraules horribles d' En Lerroux a los seus: Robau, matau, calau foc, alsau es vel a ses novícies, etc. Mentreu no parleu mes clar, aquelles horribles paraules pesen demunt vos; si no les rebutjau expressament, si d' una manera categorica no declarau que no admiteu, que condemnau tal programa i ses altres atrocidades qu' han fets tan tristament célebres es lerrouxistes, aquest es a n'-es fondo i en definitiva es vostro programa, maledicent a n'-es mitins aont parlau i a n'-es articles qu' escriviu, en presenteu un altre i prometeu sa felicitat i sa germandat de tothom.

En lo que deys qu' es republicans feys una partida de boldrons, que no formau un sol partit, sinó que «en cuestions més o manco fonamentals» no vos aveniu, massa que hu sabem. Axó

es sa sort de Espanya. Voltros preteniu que lo actual està molt flux i qu' aviat e-hu fareu anar a fons. Pero axó només es llenyo i ganes; ses forces no vos hi arriben. Flux pot estar lo actual; pero encara voltros e-hi estau molt més, ab tot i que duys tanta de brevetjera, que qui vos sent i no vos coneix, com que vos hajeu de menjar frit tot lo mon.

¿I d' ont vos heu tret que Sr. Tomás de Vilanova, i Sta. Teresa creyen qu' es miracles de St. Ignaci eren «artimànias de truchimán»? ¿Per que no vos dignau senyalar s' obra, es capitol i sa plana aont aqueys sants digueren una tal cosa? També esper... d' assegut que tendreu s' amabilitat de dirm'ho.

Respecte des successos de juliol a Barcelona, axó es, sa setmana tràgica, en lloc he dit, Sr. Jimenez Moya, que vos hi prengueisseu part, sino que eren obra des partit lerrouxista i radical a n'-el qual ne hu volgut dir que no pertenesqueu. En quaut a sa fuya solta que deys que publicareu, aquesta es sa primera noticia. Fins ara no havia sabut que n' haguésseu publicada cap. Al tot i axó, teniu sa... fantasia d' assegurar que jo conexia tal fuya i que sabia lo que hi déyeu. ¿I axó trobau qnt es gayre noble i honrat?—Vos poreu dir lo que voldreu sobre sa participació que tenguero es republicans en sos crims, imfàmies i vergonyes horribles de sa setmana tràgica; pero En Lerroux es vostro mestre i caporal, ha reclamada p' es seu partit sa gloria des fets de sa setmana tràgica i va declarar no fa gayre que, com li arribá sa notici de aquells fets, tan horribles i vergonyosos, se va sentir lo més satisfet vejent qu' alló era obra des seus dexables.

I ¿que m' heu de venir a retreure si a Portugal quaicú ha acusat un ministre de Deu de certs pecats gravissims? Si aquests pecats son certs, no me gonyareu vos ni negú a execrarlos i a fer-ho constar axí devant Deu i tot lo mon. ¡A veure si sou capaç vos, vejam si teniu pit per condemnar, per execrar devant Deu i tot lo mon aquelles paraules d' En Lerroux: Robau, matau, calau foc, alsau es vel a ses novícies etc.!

Jo ni cap catòlic es responsable des pecats que fassa un altre catòlic, mentres no haja induit a cometre tals pecats mentres no haja ensenyat de cometre 'ls, mentres no les haja donats per ben comesos. Ara vos sou responsable des crims que s' cometin cumplint es programa de sa vostra bandera, des crims que sien consecuència de ses vostres doctrines o de ses doctrines des vostre partit, que vos pràcticament sostengueu pertenexent a tal partit, sense protestar de tals doctrines públicament. ¿Idó que pensau?

Vos deys, per acabar, que no us acovarden es cinics ni 's calumniadors, A mi si que m' acovarden poc. I manco m' acovarden Sr. Jimenez Moya, es qui-sostenint polémiques polìtiques o religioses, fan ofertes de senyar es punys a sa cara des contrari o de contestar ab sa punta de sa sabata. Si vos heu figurat acovardarme ni retgirarme ab tals ofertes, jo vos assegur que l' heu embarrada, qu' anau ben calsat per aygo, que l' heu esguerrada de cap a peus.

I vos fas a sobre que, mentres jo tenga lleguda, i altres feynes més sagrades no m' ho impedesquen, jo segui, re glosant i posant en solfa tot quant vos direu o escriureu pùblicament con-

tra l' Església de Deu i ses coses de Deu i de la Patria, que jo consideri convenient glosar o posar en solfa.

Axi es que, si no vos calmau una mica més i no hu preniu en bones, estau esposat a un de-nou.

Si vos seguieu atacant o ferint ses meues conviccions religioses o polítiques, per més greu que vos sàpiga, jo sortiré a dirvos dos i dos quant fan i los set que pertanyen; i, si teniu rabi, haureu de posar es cap dins s' aufabi; i, si teniu malici, haureu d' anar a l' ofici; i, si no voleu fer una cosa ni s' altra, tal dia fará uu any.

REVENJOLI

Provant fortuna

IV

S' anit le va passar en Pere jiranse d' un costat a s' altre sens trobar cap postura en que pogués descansa. Estava tan copetjat, que per poch moviment que fes ja el sentien que feya un gemechs es més llastimosos; axi es que va trobá aquella nit mes llarga qu' una corema, y, sols trissava que fos de dia per axicarse, pegar s' hostalatje y fogir d' aquell poble, que tan malament lo havia tractat. Pero, si per una part sentia sa nesciadat d' anarsen, per s' altra sentia també una forsa interiò que li tayava ses cames y no el deixava moura d' allá.

A s' aubarcoch no li bestava co haver de deixar per a sempre se criada de s' hostal, y, axó era lo que no el deixava enarsen. Aquella atleta li havia entrat per s' uy dret, la tenia a dedins y per molt que tr's is no la se poria treura.

Pesava l' homo, en se balansa de se conveniencia lo que havia de fer, y es platillo, aont hi havia ses raons que l' obligaven a cedar, sempre se n' anava per avall. Ja estava ressolt a quedarse, y, fos mart o fós geneta, ell se casaria amb se criade y qui hen trobas lleix qu' heu pintas.

Axiheu tenia ressolt, quant li va veni se sospita de si lo que li havia succehit s' anit pessada fos p' el cas que no mes hagues estat se primera estació d' es via crucis y qu' ara venguessen ses altres. Aquesta sospita el va desesperá; perque trobava que de se manera que n' havia sortit de se primera, si aquella gent volia continuá es passos, fentlo servir a ell de Nasareno, no arribaria a se tercera estació que ja no hagues a templat es patòns, y se temò, que li va fer es que se funció se repetís, va esser de tan de pés que va fer caure se balansa per s' altre part y, amb-molt de disgust se va prepará per parti.

Surt, l' homo, de dins s' estudi, tot trist, mana que li fassen es baraná, y mentreu li freqüen tres ous, qu' era lo que acostumava menjá es demetins, va d' se recció a n' es gorá per tenir-ho tot a punt de pastora garrida per poder partir antes que se gent foravilera, sortis a fer feyna.

Quent va haver berenat, va demaná demaná es conta y despresa de haverlo pegat, va doná una mirada, plena de tristor, a sa cràida y sense porer dir res; perque se li havia posat un nuu a se gamella, se n' ená a sa paissa tregué es gorá y va parti.

Tres o quatre vegades se va girar a derriba antes de sortir d' es carré, per veure si estava a dalt es portal aquella, per qui a les hores ja estava seny a perde. Sortí de la vila, y, com qualcú li havia de pegar se malicia, va comensá a donar garrot a n' es gorá, posant axí en pràctica lo que li havia dit son pare que: «donás més garrot que faves.»

S' animal comeusá a enar uys espolsats posantse ses oreyes mes dretes qu'un fús y erant estones de cayre, de cayre y altres mixt de quatres, pareixia que li havien llevats deu ays de demunt.

Va volé se sort, que, mentres s'ase anava mes viu, arribás un homo que menava una somereta, que feya molts d'anys qu'havia ja deixat enar ses pretensions.

—Alabat sia Deu, va dir en Pere.

—Pera sempre sia alabat.

—Que voleu baratá se somera amb s'ase?

—Si mos evenim.

—Idò, mirauvos s'ase y jo me miré sa somera y llavó ne perlarem un poch.

—Despres qu'un y altre s' hagueren mirat els animals, en Pere va comensar a fer l' article d'aquesta manera:

—Mirac, germà, si feim aquesta barrina poreu dí que non, heureu feta en tota se vostra vida, cap de milló que aquesta: perque aquest ase es de lo més avençat que trepitja se terra. Es ximple com un mé, ben posat com veis, de tot es cos, lliuero com una titina, sentit, no te se force messurada y llavó que ve de bona casta ferm.

Aqui l' homo va recordá ses paraules de som pare: "té enterçras quin es es cavall de mes anomenada d'aquell contorn y ses bisties que hajes de vendre dirás que son filles de tall cavall,

—¿Vol di ve de bona casta?

—De se n'ilò, ¿Coneixeus es cava'l de Son Peruch?

—Si,

—Idò aquest ase es siy seu.

Com aquell homo va sentir tal barba-ridat, va fer se mitja y entre si mateix diqué: —si se tracte de mentides, ja has caigut, be perque fins aquí no ne trobat cap que, per dir una mantida, me hague benyat se oreya

—Efectivament: se casta no es dolenta, pero se somera á mes de tení ses bones condicions, que te s'ase, te un merit que no te s'ase ni el pot teni.

—A n'axó vos heu direu,

—Ja te ho diré ja.

—Digau.

—Se somera primerament, es mes jove que s'ase, es una espireta de foch y llevó, y amb'axó está es seu merit principal, es ella se somereta que menaven San Juseph y la Purísima quant se n'enaven á Egipte.

Aqui se va quedá en Pere sense paraula, aquella sortida el va dexá mort, no sabia que havia de dir de s'ase, que se pogues comperar a lo que aquell homo havia dit de se somera, y, per fogí de se castió va dir:

—Dexem enar aquestes solfes que voleu beretá o no voleu beretá?

—Si, homo, si.

—Idò m'heu de fer deu duros tornes.

Comensaren un y altre a defensar es doble, fins que despres de haver gastada molta soliva, varen fer se barrina per cinch duros tornes.

En Pere va agafar es dogal de se somera, se posá es dobles a dins sa troca y va continuá son camí.

Res li va succeí, que valgue la pena de contarses, fins que va erribar a un poblet aont aquell dia feyen se festa d'es seu Patró.

Un estól de gent, que venia de veure ses corregudes, se va topá amb en Pere a s'entrada de la vila, y quant va veure en Pere tanta familia aliá reunida se va creure si hey heuria res de nou; pero tot-duna que va notá ses joyes ja va sobre de que se tractava, y recordant lo que li havia dit son pare "que tractás be s'corredors, va tení foch a dins ses sebates fins que va sabre quins eren es qui havien corregut.

Quant les va tení a tots reunits les va fer a sabre; qu'ell era marcadé y qu'

eren tota una gent com a ca'n Pepis; les les va dir qu'el seguissin cap a s'hostal, que les volia convidar a beure y a dinar.

Aquestes paraules d'en Pere no van ser per aquella gent una pedrada a s'ós de se cama; sino que les varen caure tan be com a n'ets sembrats una seó d'Abril.

Posaren peu a devall taifa una vintana, tots homos de mitja lliura de arròz per barba; sense que per axo cap d'elles fes cabra coxa en sos altres principis que varen treure; vamos, feren bona lletra ferm y no feren quedar malament se cuynera.

Com no sabien a ne que venia tot allò, se miraven uns amb sos altres y amb'eu baixa se preguntaven, a ne que devien tal obsequi; però tots n' estaven en dejú; entenguemnos de lo que havia motivat aquell dinà; però no de carn que ja comeusaven á estarne con un pobre de sopes.

Acabaren de dinar y llavó en Pere les va dirigí se paraula diguentlos:

—Vos don les gracies per se merce que m' heu feta de honrantme amb se vostra companya durant aquest dinà. Jo, com vos he'dit, som mercadé y voltros feis de corredors, ja sa se'eu que s'mercades necesiten d' es corredors y equests d' es mercades per fer es seu negoci; per lo meteix, desitjaria que me ajudasau, y no vos sabré greu; perque me sabré tractábe.

Amb aquestes paraules varen veure á ne que obeia aquell dinà y se aquivoació d'en Pere, pues aquest les havia presos per corredors de bestiá y ells eren corredors de joyes; pero se cuidaren prou de ferli veure se seué equivocació y li prometeren fer tot lo que sabrien, perqu'es negoci li enás envant.

Quant s'hegueren despedits, en Pere se va quedá, com aquell qu'espera escudella a' altri, y no sols no le va menjá freda; sino que no la se menjá ni freda ni calenta.

UN PAGUÉS

Seguirá.

Para bailarle el agua á "Justicia"

Hagamos un poco de historia, como suele decirse.

Recordarán nuestros lectores que al publicar "La Aurora", el artículo ¿Qué es el clericalismo? se amostazó Justicia, y, levantando la esclusa de su cólera, vertió en el artículo "Ese es el clericalismo," todo el odio que tenía reprimido en su corazón.

Un párrafo de nuestro artículo que habla de libertad, progreso, igualdad, y fraternidad causó asco al colega y tanto le indignó contra los de "La Aurora," que no pudo menos de decir:

"Con hombres así no se discute, no puede discutirse."

A esos hombres solo se les puede mirar un instante la cara para arrojarles en ella su merecido..

Y más adelante refiriéndose á dicho párrafo añade:

"Pero conste que nuestras palabras no son contestación á ese tejido de patrañas á que antes nos hemos referido."

Nosotros no podemos ni queremos descender hasta la cloaca en que chapotean los profesionales de la mentira.,,

Pues bien, el párrafo que causó tanto asco al colega, que mereció á los de "La Aurora," ser despreciados, que no se le quiso conceder los honores de la contestación, que fue considerado como un tejido de patrañas y como una cloaca hasta donde no querían ni podían descender los de "Justicia," es ahora que se halla esta atarazada por nuestra argumentación el baluarte desde donde se cree con-

seguir la victoria

¡Bonito lugar una cloaca para ir á buscar entre sus inmundicias el laurel de la victoria!

Pero si ya puede y quiere descender á chapotear en la mencionada cloaca, si está dispuesto á contestar á ese tejido de patrañas, que nos avise el colega, y después que haya contestado á nuestros argumentos, que están en espera de contestación, le acompañaremos, provistos de zancos porque tendremos que descender después á otra cloaca que rebosa de inmundicia.

SECCIÓN LOCAL

Al mitin. Hemos sido invitados al grandioso mitin que el dia 3 se celebrará en Palma, para protestar contra las escuelas laicas y neutras. Agradecemos la atención y nos adherimos con verdadero entusiasmo, pues el más vivo deseo de "La Aurora" es ver extendido el reinado social de Jesucristo en toda España y de un modo especial en Mallorca.

Con verdadero entusiasmo felicitamos al Sr. Alcalde y demás concejales de nuestro Ayuntamiento por la prueba afectuosa que ha dado á los pobres de nuestro Hospicio.

Después de haber hecho una colecta por toda la población absequió á los pobres asilados, á los que se adherieron muchos indigentes previamente invitados, con un fraternal banquete.

La comida fué suculenta y expléndida reinando verdadero entusiasmo no sojo por lo material de la comida, sino principalmente por tener los pobres sentados á su mesa á todos los concejales.

Al final de la comida se sirvieron escogidos postres, licores y cigarros costeados por nuestros ediles.

Durante la comida amenizó los oídos de los concurrentes la banda que tan acertadamente dirige D. Luis Rosselló.

También participaron de este banquete los presos de las cárceles del partido.

Reciba el Ayuntamiento nuestra más calurosa felicitación y siga por este camino; que estos actos atraen las simpatías de todo Manacor,

Se nos participa D. Ignacio F. Rey Odontólogo, que acaba de abrir su clínica en la calle de las Monjas, n.º 4-1.

Agradecemos el B. L. M. con que nos comunica esta noticia,

Hemos sido invitados á visitar el nuevo local á donde ha trasladado nuestro amigo D. Pedro Santandreu Riera su acreditado taller de abanistería.

Se halla situada esta nueva casa en la plaza de Antonia Maura, paseo de la Reina Victoria.

En la última reunión que celebró la Junta del Círculo de Obreros católicos se nombró secretario del mismo, por defunción del inolvidable D. Miguel Amír (q. e. p. d.) á D. Monserrate Truyols; y por otro cargo de la Junta al Sr. D. Juan Marey Pbro.

También resolvieron adherirse al mitin católico de Palma, mediante car-

ta acompañada de larga lista de firmas.

Hemos recibido, acompañada de un atento B. L. M., la Memoria del Montejo de La Puebla en que se manifiesta con preciosos datos el estado próspero de esta benéfica institución. Se lo agradecemos vivamente.

A partir desde el 22 de Marzo próximo parado, el Juzgado de primera instancia de este partido, llama á los que se crean con igual ó mejor derecho que los hermanos D. Lorenzo y D. Antonio Vallespir y Ribot á la herencia de su tío D. Juan Vallespir y Cerdá, fallecido en esta villa dia 16 de Enero último sin disposición testamentaria para que comparezcan á deducir sus pretensiones dentro el término de treinta días.

Según edictos publicados en el Boletín Oficial de la Provincia, por el Juzgado de primera instancia de este partido, se ha señalado el dia 29 del actual á las once, para la venta en pública subasta de una cuarterada que linda por Norte con camino, por Sur con el predio Son Dragó, dor Este con tierras de José Miró y Picó y por Oeste con otros de Bartolomé Figuera, valuada en 450 pesetas, si bien por ser la tercera vez que se saca á pública subasta no queda sujeta á tipo alguno. Esta finca fué embargada á Margarita Veñy Obrador para pago de costas de la pobreza que se les denegó.

CULTOS EN SAN VICENTE

Sábado 2, Completas en honor de San Vicente.

Domingo 3. A las 7 y media comunión general para los terciarios y para los cofrades del Rosario. A las 10, misa solemne con sermón de San Vicente por D. Francisco Torrens. A la tarde, actos de coro, exposición, Rosario, sermón y procesión del Rosario (Hay tres indulgencias plenarias para los cofrades.)

Lunes 4. La Anunciación de Nuestra Señora. Dos indulgencias plenarias por visitar la iglesia y por recibir la absolución papal.

Día 5. S. Vicente Ferrer, dominico. Indulgencia plenaria visitando esta iglesia.

EN EL ORATORIO DE LAS SIERVAS DE LA SANTA FAMILIA

En este Oratorio, el sábado 2 de Abril, se dará principio, al anochecer, el tiempo de la exposición del Santísimo Sacramento á un piadoso triduo dedicado á la Anunciación de la Virgen y Encarnación del divido Verbo;

El domingo próximo dia 3 al anochecer rezará el Rosario en sufragio del alma de Guillermo Bauzá, que pertenecía á los coros de la Visita Domiciliaria,

El martes dia 5 á la misma hora se comenzará un quinario en honra de la Divina Pastora.

Día 8 viernes, durante la misa de las siete y media se hará el ejercicio mensual de la Inmaculada.

El Domingo, 10, se comenzará, durante una misa que se celebrará á las ocho de la mañana, la devoción de los siete dominicos consagrados al Patriarca S. José:

Cerveros

A un qu' estava per a casarse li va preguntar un amich seu:
—¿Que ja te fás es mobles?
—Axó no vols.
—Y a n' es illit qui cl de fa?
—Foy, cada vespre el me fa se meva germana.

—Diga Ud., ¿Quántas guerras hubo en España en tiempo del Emperador Carlos I?
—Cinco.
—Enumérelas usted.
—Primera, segunda, tercera, cuarta y quinta.

—¿No se, Pere, ahont has tengut es cap de casarte amb una dona que te nou germanes?

—Cabalment per axó es que m' he casat amb ella.

—No t' entech. Tu sempre vas el revés d' ets altres.

—Puch enar el revés d' ets altres; pero jo se lo que me convé.

—Vaja unes conveniencias!

Bones ferm. Ja sabs tu que se sogre es un mal bossi, idó bé, essent moltos germanes, que se repertesquen aquest mal bossi mes petita a d' esser se part que me toqui, y, lo que diu es malmené "de feyna se mas poca posible..."

En un examen de Derecho romano.

—¿Usted sabe lo que se entendia en Roma por *pater familias*?

—Si, señor; *pater familias* era el jefe de la familia y ejercía la patria potestad,

Muy bien: y ¿qué pasaba cuando moría ese *pater familias*?

—Pues que toda la familia tenía un disgusto horroroso.

A una senyora, qu' esperava es cotoxo per enarsen a passejá, se li va pre-

sentá un criat y li va dir:
—Senyora, es carruatje no pot veni.
—¿Perque?
—Perqu' es corxé está malalt.
—¿Y que te?
—Li ha tocat gota.
—Mirau si es molt axó, fins y tot es criats ja volen tenir ses mateixes malalties d' es senyos.

En la clase de Historia natural.
—¿Sabria Ud. citarme alguna fiera plantigrada?
El examinado se aturulla.
—Vamos á ver si sabe Ud. decirme quién era Cutier.
El alumno con decisió:
—¡Una fiera plantigrada!

Una mare, que tenia dos fills, un de nou anys y s' altre de set, les va cridá y molt enfadada les digué:

—¿Qui es de vostros dos que s' ha menjat es rabiois de dins es rebost?

—No he estat jo, va dír es mes petit.

Es mes gran comensá a tornar vermey y a tenir puses ferm.

—Ja ets estat tu? li va dir se mare quant el va veure de aquella manera.

—Si qu' heu som estat.

—¿Perqu' heu has fet?

—Perque vos vareu di a se criada que tencás es rebost en clau, y, com no heu ha fet, jo he entrat a dins es rebost y m' he menjat es rebiols per donarli una missió.

Entre marít y mullé:

Ella—Si caya una teula d' el cel me cauria a dalt es cap. No hi ha cap desgracia que ja no haja tenguda.

Ell—T' equivoques, dona. Encara no has estada viuda may.

Ella—¿Que no tens oreyes? T' he dit desgracia y axó seria una sort.

Una vegada dues senyores, molt llépoles, pesenjanse, se varen topar

amb un atlot que dnye un paneret de figues flors y li digueren:
—Vaja unes figues mes hermoses, que dus, atlotet!
—¿Qu' en volen menjá?
Si' acostet.
—Senyores, diven grocias.
Y ja fon partit, donantles una missió y dexantles en ses ganes fetes.

PRODUCTOS DE LA EXPERIENCIA

Un anciano decia á sus nietos:
Hijos míos, durante mi larga vida he notado que siempre se realizan estas verdades.

1.º Que el trabajo del domingo no ha Enriquecido nunca.

2.º Que la hacienda mal adquirida jamás aprovechó.

3.º Que la limosna jamás ha empobrecido á nadie.

3.º Que la oración de la mañana y de la noche jamás han retenido los trabajos del dia.

5.º Que el niño rebelde y libertino jamás es dichoso.

Semblances

1.º En que s' asemeja un aso a la mā?

2.º ¿Y s' aygo de la ma a colque atleta?

3.º ¿Y un qu' está bo a un mart?

Similicadencia

Amb A, autoritat suprema.

Amb E, nom femení.

Amb I, una cosa que hi posen líquits.

Amb O, part d' un barco.

Amb U, una malaltia.

Cercá cinch paraules que tenguen ses mateixes consonants y una vocal comuna, y sols se diferencien en una vocal, qu' es se que segons canvia, fa canviá se paraula.

Fuga de consonantes

E .o.i.e .a.e A.a.

.ue ie.o ue.a e.e.e.

E ..i.e. o..e .e. u..o

.e e.a.a.a u.a .u.e.

Endevinaya

Me du s' homo per tot lloch,
Si me pert no sab qu' es pesca
Quant me te me treu ventrisca
Y d' ella ne sol fer foch.

(Las soluciones el próximo Sábado)

Tipeografía LA AURORA

Vuits y nous

Solusions del número passat

SEMLANSES

1.º En que se romp.

2.º En que fa sabonera.

3.º En que te billet.

CUADRO NUMERICH

3	5	7	4	2	6
6	2	4	7	5	3
7	3	5	2	6	4
2	4	3	6	7	5
5	7	6	3	4	2
4	6	2	5	3	7

Endevinaya.—Un Miray.

Se desea vender

un Caballo, llamas guarniciones y un carroñón.

Para informes dirigirse á esta misma imprenta.

Calle Ramón, —22

NO más calenturas

¡Nada se cobra si no se cura!

A los pocos días de usar las píldoras FEBRÍFUGAS BOSCH desaparecen por completo las fiebres intermitentes, tercianas, cuartanas, y toda clase de calenturas por fuertes y rebeldes que sean. El éxito alcanzado de curaciones sin que reaparezcan es la mejor garantía. Caja, 4 pesetas.

Se entregará GRATIS una caja de nuestras píldoras febrífugas á los señores médicos que lo soliciten del autor.

FARMACIA «BOSCH», MANACOR

De venta en Palma: Farmacia de don Juan Valenzuela, Centro Farmacéutico y principales farmacias.

“La Central,,

Sombrerería de

Juan Gual

En este establecimiento se encontrarán sombreros de todas clases á los siguientes precios:

Sombreros de fieltro de 2 á 12 pesetas; sombreros para sacerdote de 8 á 25 id; horngos de 6 á 12 id; gorras de 1 á 4 pesetas.

PLAZA DEL CONDE DE SALLENT, 2

Manacor

Cocina “LA ECONÓMICA,,

Son las mejores por ser las más cómodas, las que consumen menos y las mas baratas.

Se hallan de venta en la cerrajería de

Francisco Vadell Ramonell

Plaza de la Iglesia número 6

Mallorca Manacor

Esta casa ofrece ademas tuberías de todas clases, con gran rebaja de precios.

Ventas al contado y á plazos.

Juan Ticoulat
Cirujano Dentista
Estará en Manacor todos los domingos
Plaza de Weyler 2, piso 2.
En Palma, calle Colón, 64 pral.
Horas de consulta: de 7 á 1 y de 2 á 4

Disponible